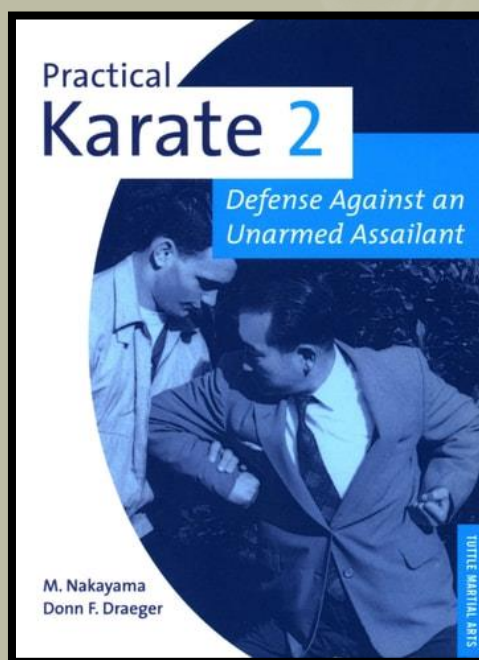
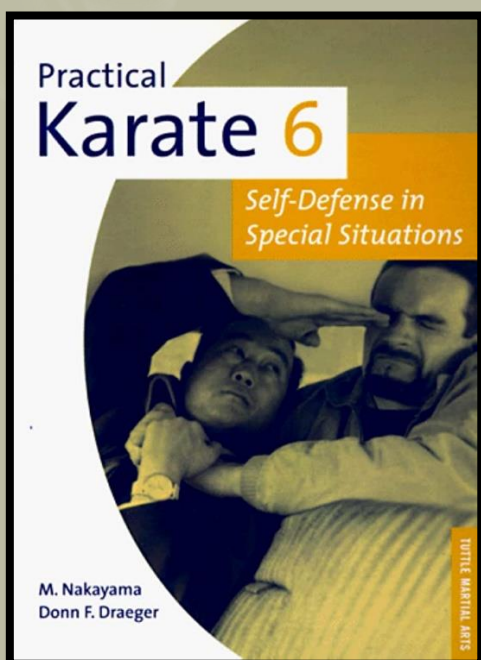

Donn F. Draeger: Az úttörő

Ez 1977 körül lehetett. Még csak tízéves voltam, és a Japán iránti rajongásom már akkor is erős volt, minden erőmmel, amit egy 10 éves gyerek csak ki tud fejteni, nyomást gyakoroltam apámra, hogy vegyen nekem bármilyen könyvet, ami Japánnal és a kultúrájával kapcsolatos (akkoriban még nem neveztem "kultúrának" - csak "bármit, ami Japánról szól"). Mivel tudta, hogy el voltam ragadtatva egy régi harcostársra, a koreai háború haditudósítója és Görögország egyik judo úttörőjének történeteivel által a harcművészetekkel kapcsolatban, egy nap hozott nekem 3 vékony kötetet a "Gyakorlati karate" című sorozatból, egy középkorú, meglehetősen duci japánnal és egy nagydarab, magas nyugati képeivel, amelyekben karate technikák önvédelmi alkalmazásait mutatták be; a két férfi volt a könyvek szerzője, *Masatoshi Nakayama* és Donn Draeger.

Ez volt az első alkalom, hogy találkoztam a "Donn Draeger" nevével; idővel újra és újra találkoztam vele a japán harcművészetekkel kapcsolatos angol nyelvű kiadványokban. De még 10 évnek kellett eltelnie, amíg egy harcművészeti könyvesboltban - az egyetlen athéni könyvesboltban - felfedeztem azt a művet, amelyről később megtudtam, hogy a legtöbbször szerint a "főműve": a Martial Arts And Ways Of Japan című trilógia, amely a *Classical Bujutsu*, *Classical Budo* és a *Modern Bujutsu & Budo* című könyveket tartalmazza. Mint a legtöbb Japánon kívüli embernek, nekem is ez volt az első találkozásom egy szisztematikus krónikával Japán harcművészeteiről és azok fejlődéséről a *Hogen Monogatari* és a *Heike Monogatari* idejétől a *Shorinji Kempo*-ig, a könyvek megírásának idején (azaz az 1970-es évek elején) feljegyzett legmodernebb stílusokig. És mint sok Japánon kívüli embert, engem is magával ragadott.

Amilyen magával ragadó volt a könyvek témája, olyan magával ragadó volt maga Draeger is: olyan tekintéllyel írt, amely sokkal mélyebb ismereteket mutatott a témájáról, mint a legtöbb akadémiai kutató. Elkezdtem tehát kutakodni a könyvek adatbázisaiban, könyvtárakban és harcművészeti magazinokban, és lassan és fájdalmasan egy elképesztő történet kezdett kibontakozni: ez az ember olyannyira benne volt nagyjából mindenben, ami a harcművészetekkel kapcsolatos - és nem csak a japánokkal, bár úgy tűnt, hogy azokra specializálódott -, hogy lehetetlen, hogy mindegyiket olyan mértékben és mélységben ismerte volna, ahogyan azt az írásai sugallták.

Idővel rájöttem, hogy tévedtem. Bár soha nem állt a reflektorfénybe, mások írtak róla - köztük barátja és munkatársa, Robert W. Smith (1926-2011), egy volt tengerészgyalogos és CIA-alkalmazott, aki az 1960-as évek elején Tajvanon dolgozott, és termékeny író volt a kínai harcművészetek témájában, és a Tai-Chi egyik legerősebb támogatója és evangélistája az USA keleti részén.

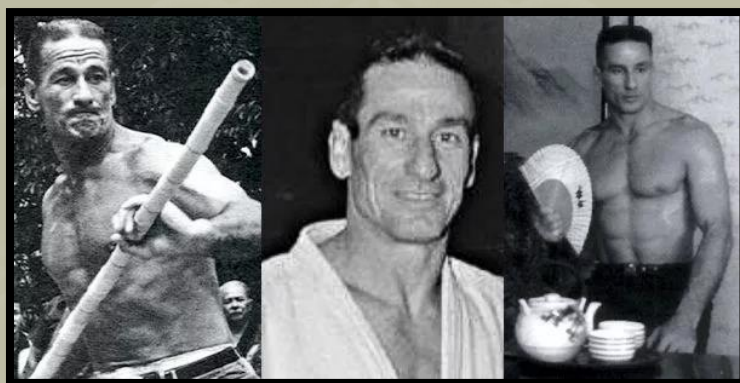
Annak ellenére, hogy írásaiban nagyon érzelmes - végül is közeli barátok voltak -, Draegerről szóló beszámolója, amelyet 1999-es Martial Musings című harcművészeti önéletrajzában elmesél, meglehetősen részletes vázlatot ad az emberről és számos eredményéről. Amikor azt mondom, hogy "számos", az nem szófordulat: ha nem lenne sok kiváló harcművészeti-tanár és gyakorló, nyugatiak és japánok, akik megerősítik a tényeket, nehéz lenne elhinni, hogy egy ember ennyi mindent elérhetett mindössze 30 év alatt.

Valamikor útközben jött az internet, és az információkhoz való hozzáférés sokkal könnyebbé vált; időközben személyes hálózatot is kiépítettem olyan emberekből, akik Japánban éltek vagy még mindig ott élnek, így lehetőségem volt többet kérdezni erről a figyelemre méltó emberről, Donn F. Draeger-ről (így írta alá a legtöbb munkáját, és így szokták említeni az írásokban is). És a több egyre több lett, és idővel rájöttem, hogy Draeger harcművészeti életét illetően nem volt túlzás: ő valóban ott volt és csinálta is azt, amit állított - bármi is volt az a "az". Ráadásul elég jól és komolyan csinálta ahhoz, hogy szinte mindenki tiszteletét kivívja, aki találkozott vele. Egy olyan világban, amely ugyanúgy ki van téve a kicsinyességnek és a szűklátókörűségnek, mint bármi más, még nem hallottam egyetlen rossz szót sem Donn F. Draeger-ről.

Amikor Japánba jöttem, elkezdtem keresni őt; persze nem magát az embert, hiszen már több mint 25 éve halott volt akkorra, hanem a nyomát a könyvesboltokban, könyvtárakban és *dojok*ban. És bár eleinte megdöbbenett, hogy alig találok valamit, idővel rájöttem, hogy mi ennek az oka: minden jel szerint Draeger nagyon zárkózott ember volt, és valóban a harcművészetek kutatásának és az edzésének szentelte magát.

A harcművészetek kutatásában legközelebbi munkatársai szintén külföldiek voltak, akik idővel (1982-ben bekövetkezett halála előtt vagy után) visszatértek hazájukba, és bár legtöbbjük gondoskodott arról, hogy a tanítványaiknak elmesélt történetekben vagy online vagy papíralapú kiadványokban, hogy életben tartsák emlékét, Japánban nem hagyott tanítványokat, miközben a kutatásai fókuszpontjaként működő szervezet, az International Hopology Society szintén az USA-ban székel.

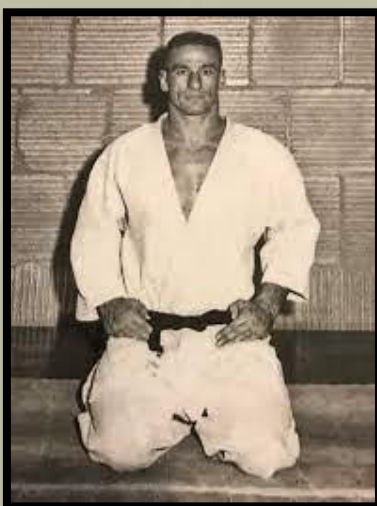

Úgy tűnik tehát, hogy Japánban, abban az országban, amelyben a fél életét leélte és az otthona volt, és amelynek harci hagyományainak szentelte az életét, nem sok maradt fenn belőle. Néhány (ma már idős) japán *budoka*, akik az 1950-es, 1960-as és 1970-es években találkoztak vele és edzettek vele, még mindig őrzik az emlékét, de a tényleges útvjáról nem maradtak feljegyzések. Ez a cikk, egy kísérlet arra, hogy összegyűjtsünk néhányat ezekből az emlékekből, és megismertessük a japánok fiatalabb generációjával ezt az igazán fontos embert.

Donald Frederick Draeger 1922. április 15-én született a wisconsini Milwaukee-ban. Gyermekkorában kezdett *Yoshin-ryu jujutsu* edzéseket végezni, majd áttért a *Kodokan judo*-ra, és 1948-ra, 26 éves korára elérte a 4. dan fokozatot. Közben belépett az Egyesült Államok tengerészgyalogságához, ahol 1943-tól 1956-ig szolgált. Első egysége, a Corps Signal Battalion részt vett az *Iwo Jima*-i csatában. 1945 augusztusa és Japán kapitulációja után az egységét Észak-Kínába küldték, hogy fogadja el az ott állomásozó japán csapatok megadását. 1945 októberétől 1946 februárjáig a kínai Tianjin-ban szolgált. 1946-tól 1951-ig különböző beosztásokban szolgált az Egyesült Államokban, 1951-ben pedig Koreába küldték, hogy a háború alatt szolgáljon; ezt követően ismét visszatért az Egyesült Államokba, és 1956-ig maradt a USMC szolgálatában, ahol őrnagyi rangot ért el. Ettől kezdve Japánba költözött, ahol haláláig, 1982-ig maradt.

Negyedik danja volt az útlevele a *Kodokan* Külföldiek Szekciójába, ahol a korszak néhány kiválóságával edzett, mint például *Masahiko Kimura*, *Kyuzo Mifune*, *Shizuya Sato* és *Kazuo Ito*.

Bár abban az időben meglehetősen alacsony fokozatú volt (legalábbis japán mércével mérve), a *judo* iránti érdeklődése és a nagyjából minden sportágban való jártassága elég hamar kiemelte a *Kodokan*-ban. És az Egyesült Államokban szerzett súlyemelői múltja lehetővé tette, hogy ő legyen a *judo* fő intézményének első rendszeres súlyemelő edzője. Sok akkori fiatal japán judokát edzett, de a leghíresebb "sikertörténete" *Isao Inokuma* volt: Draeger súlyzós edzésének köszönhetően 73 kg-ról 86 kg-ra emelkedett, és feljutott az 1963-as összjapán bajnokság, az 1964-es olimpia és az 1965-ös világbajnokság dobogójára. Ami őt magát illeti, az adottságai elégségesek voltak ahhoz, hogy egyike legyen annak a két nyugati embernek, aki az 1961-es All-Japán Bajnokságon bemutatta a *judo* Nage no Katát, és az első nem japán, aki részt vett az All-Japán Magas-Dan-Holder's Judo Tournament-en.

Az edzés és az edzősködés nem az egyetlen olyan területe volt a *judo*-nak, ahol Draeger nem csak aktív volt, hanem valósággal tündökölt. Még mielőtt Japánba jött volna, az Egyesült Államok első nemzeti *judo* szervezetének, az *Amatőr Judo Szövetség*nek az alapítói között volt, és segített létrehozni a *Judo Fekete Öv Szövetséget* (később az Egyesült Államok Judo Szövetségét), a Pánamerikai *Judo Szövetséget* és különböző *judo* klubokat az ország keleti partvidékén, és ő volt a Pentagon *Judo Club* edzője. Következésképpen, miután Japánba költözött, ő lett az összekötő a *Kodokan* és az Egyesült Államok Judo Szövetsége között.

A *judo*-ról szóló könyveit (*Judo Training Methods* Takahiko Ishikawa-val, *Judo for Young Men* Tadao Otaki-val, *Weight Training for Championship Judo* Isao Inokuma-val és a korszakalkotó *Judo Formal Techniques: A Complete Guide to Kodokan Randori no Kata* szintén Otaki Tadao-val) még mindig a művészet legjobb könyvei között tartják számon.

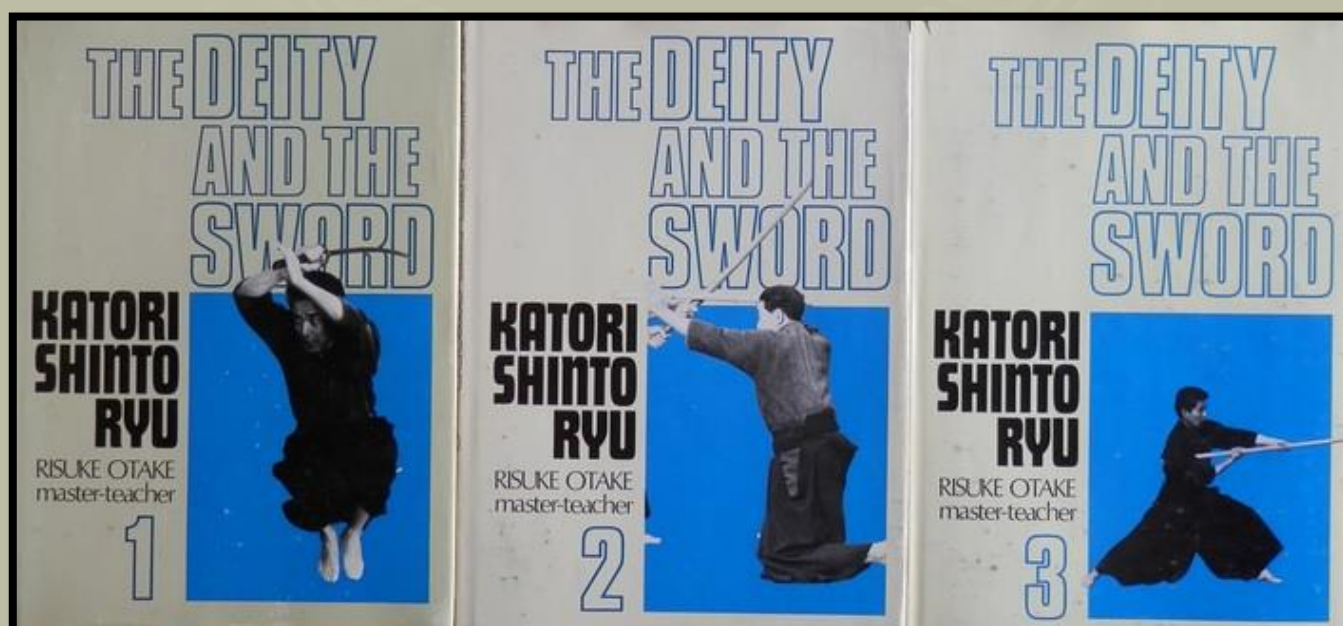
Nem sikerült megállapítanom, hogy mikor szélesedett ki az érdeklődése a *judo*-ról a többi harcművészetekre.

Hallottam olyan beszámolókat, amelyek szerint amellett, hogy még későbbi éveiben is kiváló *judoka* volt (több forrás is megerősíti, hogy amikor a korábbi edzései megviselték, mint ahogy ez sok energikus *judoka* esetében gyakran előfordul), a *ne waza* alapozó munkája a legjobbak között volt, amit a *Kodokan*-ban találni lehetett - és ekkor már az 50-es éveiben járt), *Tomiki Aikido* ötödik danjának is birtokában volt,

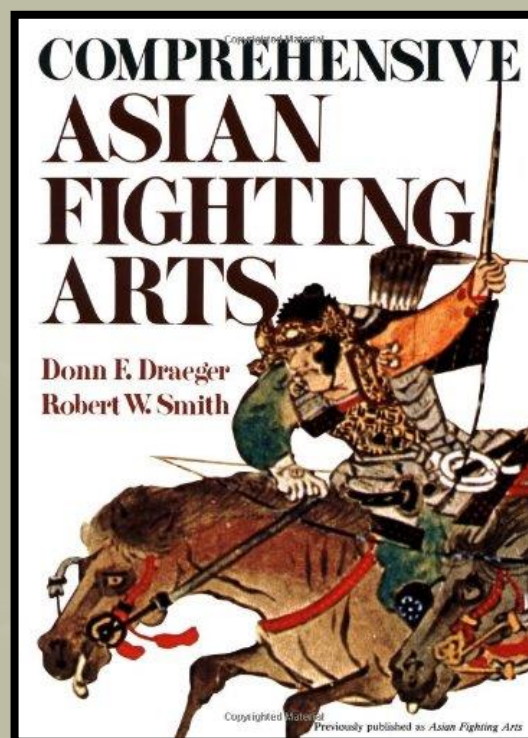

míg a fent említett könyvsorozat a *Shotokan Masatoshi Nakayama*-val és a *Kyokushinkai Masutatsu Oyama*-val való kapcsolata arra utal, hogy a karatéban is mélyen elmerült.

Még azok is, akik nem ismerik a *judo*-s múltját, tudják, hogy a fegyveres művészetekkel is foglalkozott: több forrás is említi, hogy *kendo* és *iaido* hetedik *dan*-ját is birtokolta, és a *jukendo* nagyon kompetens gyakorlója volt, még mielőtt belépett volna a klasszikus művészetek világába, először a *Shindo Muso Ryu jo* (*Takaji Shimizu* alatt), majd a *Tenshin Shoden Katori Shinto Ryu* (*Otake Risuke* alatt). A *judo*-hoz hasonlóan ezekben a művészetekben is mélyebb volt az érdeklődése, mint csak az átlagos edzés (bár minden elmondás szerint - mind az SMR-ben, mind a TSKSR-ben volt tanítási engedélye – és a legintenzívebbek közé tartozott, amit csak találni lehetett), így természetes volt, hogy egy bizonyos pont után az írásait is kiterjesztette rájuk. A korábban már említett Harcművészetek és Japán útjai trilógiája, és az *Otake Risuke* Az istenség és a kard: *Katori Shinto Ryu* és a japán kardvívás című trilógiájának fordítása: *Techniques and Practice with Gordon Warner* című könyvei a legismertebb fegyveres művészetekkel kapcsolatos könyvei, és a *judo*-ról szóló könyveihez hasonlóan ma is klasszikusnak számítanak.

Draegerről szóló beszámoló nem lenne teljes, ha nem említenénk meg a kelet-ázsiai (azaz Japánon kívüli) harcművészetekkel kapcsolatos szélesebb körű munkásságát, amelyek magukba foglalták a különböző országokban végzett négyhónapos terepmunkát, amelynek célja az adott országok harci hagyományaira vonatkozó információk gyűjtése volt. Elkötelezett munkatársak és tanítványok egy csoportja kíséretében, mint például: Phil Relnick, Hunter Armstrong, Larry Bieri, Liam Keeley, Howard Alexander, Quintin Chambers és Meik Skoss, Draegernek sikerült meggyőznie a kínai, indonéziai, malajziai, hawaii és más falvak lakóit, hogy mutassanak neki olyan művészeteket, amelyeket addig maguk a gyakorlók sem dokumentáltak (nemhogy a világ többi része); A terepmunka és Draeger tudományos tanulmányainak egy részét több könyve, valamint a Robert Smith-szel közösen írt Átfogó ázsiai harcművészetek című könyv dokumentálja.

Ebben rejlik Draeger öröksége: ez a jegyzeteiben elmentett munka egy új tudományos terület létrehozásának "magvető tőkéjévé" vált; Draeger úgy vélte, hogy az ember harci viselkedése és annak a civilizáció fejlődésével való kapcsolata alulreprezentált a tudományos világban, csak részben bukkant fel az antropológiában vagy a történelemben. Úgy vélte, hogy mivel az emberek az idők kezdete óta harcoltak, létre kell hozni egy olyan szakterületet, amely ezt a viselkedést tanulmányozza, és munkája, legalábbis élete utolsó tíz évében, pontosan erre összpontosított. Szomorú tény, hogy hat hónappal a 60. születésnapja után, 1982. október 20-án májrákban halt meg. Sokak szerint még fénykorában, és még mielőtt ideje lett volna arra, hogy tanulmányát (amelyre a "hoplológia" szót használta, a görög "hoplo" vagy "όπλο" szóból, ami "fegyvert" jelent, ezt a kifejezést használta Sir Richard Francis Burton, a 19. századi felfedező, földrajztudós és író is, aki először szervezte meg ezt az ismeretanyagot) hivatalos tudományként megalapozta; ezt a feladatot munkatársaira bízta, akik megalakították a Nemzetközi Hoplológiai Társaságot, amely érdekes módon a *Nihon Kobudo Shinkokai* nemzetközi kutatási szekcióján belül indult (Draeger volt az első külföldi, aki a *Nihon Kobudo Shinkokai* tagja lett).

A fentiek miatt Draeger hatását a harcművészetek világára nehéz úgy leírni, hogy ne folyamodjunk olyan banalításokhoz, mint "óriási" vagy "mérhetetlen". Azok az emberek, akik találkoztak vele, akik maguk is a világ legelismertebb harcművészeti szaktekintélyeivé váltak, azt mondták nekem e cikkhez készített személyes kommunikációjukban, hogy "ő volt az, aki úgy definiálta a harcművészetet, hogy annak a nem japánok számára is értelme legyen",

hogy "egyike volt azon nagyon kevés embernek - Japánban vagy bárhol máshol -, aki valóban megértette a harcművészetek lényegét", hogy "ő volt a kor legjobb XYZ művészet képviselője", hogy "ő volt az első kapcsolat, amit nem japánok létesítettek, amikor Japánba jöttek, hogy harcművészeteket gyakoroljanak" (az *Ichigaya*-ban lévő háza - később *Narita*-ba költözött - volt a legtöbb ember számára a kiinduló pont, akik a 60-as évek közepéig Japánba jöttek harcművészetet tanulni), hogy "örökre megváltoztatta az életüket - mint harcművészek és mint emberek", vagy hogy "ő volt az egyetlen nem japán, akit a japánok '*sensei*-nek' hívtak - és ezt komolyan is gondolták".

A legjobb összefoglaló szerintem egyik tanáromtól származik (aki maga is a világ egyik legkiemelkedőbb szaktekintélye a klasszikus japán művészetekben), aki bár nem tartozott a legközelebbi barátai közé, de ismerte őt, amikor Japánban élt az 1970-es években: azt írta, hogy "ha valaki Draegerrel edzett bármilyen diszciplínában, úgy edzett, mintha az élete függene tőle, nem rettegésből (bár ezt is tudta nyújtani), hanem a példamutatása miatt. Szégyellte volna magát az ember, ha kevesebbet nyújtott volna - mert ő soha nem tett ilyet". Kérdem én, kedves olvasó, mit gondolsz, milyen hatása lehetett egy ilyen embernek?

„Ez a cikk nem jöhetett volna létre Ellis Amdur, Phil Relnick, Pascal Krieger, Jon Bluming, Seiko Mabuchi, Liam Keeley, David Lynch és Charles E. Eather felbecsülhetetlen értékű segítségével nélkül. Szeretném személyesen is megköszönni az időt, amit áldoztak, és azt, amit megosztottak tanárukról, kollégájukról és barátjukról.”

A fordítás az alábbi cikk felhasználásával történt: <https://budojapan.com/feature-articles/donn-f-draeger-the-pioneer/>